

MAVZU: IJTIMOIIY PEDAGOGNING KASBIY FAOLIYATI

*To‘rayeva Yulduzoy Musurmanovna University of Management and Future
Technologies universiteti 313 -guruh talabasi*

Annotatsiya: *Mazkur maqolada ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati, uning vazifalari, funksiyalari hamda jamiyatdagi o‘rni tahlil qilinadi. Ijtimoiy pedagogikaning mohiyati va uning zamonaviy ta’lim tizimidagi ahamiyati yoritiladi. Shuningdek, ijtimoiy pedagogning professional kompetensiyalari, psixologik-pedagogik yondashuvlari va ish uslublari haqida ma’lumot beriladi. Maqolada ijtimoiy pedagogika sohasida duch kelinadigan muammolar va ularni bartaraf etish yo‘llari ham ko‘rib chiqiladi.*

Kalit so‘zlar: *ijtimoiy pedagog, kasbiy faoliyat, pedagogik kompetensiya, tarbiya, ta’lim, psixologik yondashuv, ijtimoiy muammolar, bolalar huquqlari, himoya, reabilitatsiya.*

Kirish

Zamonaviy jamiyatda ta’lim va tarbiya jarayonida ijtimoiy pedagog muhim rol o‘ynaydi. U bolalar, yoshlar va oilalar bilan ishlashda nafaqat pedagogik, balki psixologik, sotsiologik va huquqiy bilimlarga ham ega bo‘lishi kerak. Ijtimoiy pedagogning vazifasi nafaqat ta’lim berish, balki turli ijtimoiy muammolarni hal qilish, bolalar va yoshlarning huquqlarini himoya qilish, ularning ijtimoiylashuvi va rivojlanishiga ko‘maklashishdan iborat. Ushbu maqolada ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati, uning asosiy yo‘nalishlari va dolzarb masalalari haqida batafsil so‘z yuritamiz.

1. Ijtimoiy pedagog kasbining mohiyati

Ijtimoiy pedagog – bu ta’lim muassasalari, bolalar uylari, oilalar, yoshlar markazlari va boshqa ijtimoiy institutlarda ishlaydigan mutaxassis. Uning asosiy maqsadi – tarbiya jarayonida pedagogik yondashuv asosida bolalar va yoshlarning ijtimoiy muhitga moslashuvi va rivojlanishiga yordam berish.

Asosiy tamoyillari:

Insonparvarlik – har bir bolaning shaxs sifatida rivojlanishiga e'tibor qaratish. Individuallik – har bir insonning o'ziga xos ehtiyojlari va muammolarini hisobga olish. Faollik va hamkorlik – o'quvchilar, o'qituvchilar, ota-onalar va jamiyat bilan yaqin hamkorlik qilish. Huquqiy va axloqiy me'yorlarga rioya qilish – bolalar huquqlarini himoya qilish va ularga yordam berish.

2. Ijtimoiy pedagogning asosiy vazifalari

Ijtimoiy pedagogning faoliyati turli yo'nalishlarni o'z ichiga oladi. Quyida ularning asosiylarini ko'rib chiqamiz.

2.1. Pedagogik faoliyat

Bolalar va yoshlarning ijtimoiy moslashuv jarayoniga ko'maklashish. Ta'lim va tarbiya jarayonini ijtimoiy jihatdan qo'llab-quvvatlash. Bolalar va o'smirlarning qobiliyatlarini rivojlantirish uchun maxsus dasturlar ishlab chiqish.

2.2. Psixologik yordam

Murakkab hayotiy vaziyatga tushib qolgan bolalarga psixologik yordam ko'rsatish. Stress va depressiyani bartaraf etishga yordam berish. Oilaviy nizolarni hal qilishda maslahat berish.

2.3. Huquqiy himoya

Bolalar va yoshlarning huquqlarini himoya qilish. Huquqiy savodxonlikni oshirish uchun targ'ibot ishlari olib borish. Zo'ravonlik va diskriminatsiyaning oldini olish.

2.4. Ijtimoiy muammolarni hal etish

Kam ta'minlangan, nogiron yoki muammoli oilalarga yordam ko'rsatish. Yetim va ota-onasiz qolgan bolalarni qo'llab-quvvatlash. Ichkilikbozlik, giyohvandlik va jinoyatchilikning oldini olish bo'yicha chora-tadbirlar ishlab chiqish.

3. Ijtimoiy pedagogning ish usullari

Ijtimoiy pedagog turli usullar va texnologiyalar yordamida o'z faoliyatini amalga oshiradi.

3.1. Individual yondashuv

Har bir bolaga alohida e'tibor qaratish. Shaxsiy suhbat va maslahat berish orqali muammolarni hal qilish.

3.2. Guruhli ish

O'quvchilar bilan guruh treninglari va mashg'ulotlar o'tkazish. Jamoaviy muloqot orqali ijtimoiy muammolarni tushuntirish.

3.3. Ota-onalar bilan ishlash

Oilalar bilan uchrashuvlar tashkil qilish. Ota-onalarga bolalar tarbiyasida yordam berish. Murakkab oilaviy vaziyatlarda maslahat berish.

3.4. Jamiyat bilan hamkorlik

Mahalliy hokimiyat organlari va ijtimoiy xizmatlar bilan hamkorlik qilish. Jamoatchilik va nodavlat tashkilotlar bilan hamkorlikda loyihalar ishlab chiqish. Huquqni muhofaza qilish organlari bilan hamkorlik qilish.

4. Ijtimoiy pedagog faoliyatidagi muammolar

Ijtimoiy pedagog kasbi dolzarb muammolarga ham duch keladi:

Resurslarning yetishmovchiligi – moliyaviy va kadrlar bilan ta'minotning pastligi. Yuridik hujjatlar va qonunlarning to'liq ishlamasligi – huquqiy asoslarning mustahkam emasligi.

Ota-onalar va jamiyat tomonidan yetarlicha e'tibor berilmasligi – ayrim hollarda ota-onalar ijtimoiy pedagogning ahamiyatini tushunmaydi. Yoshlarning psixologik muammolari – stress, depressiya va boshqa ruhiy muammolarning ortib borishi.

Xulosa

Ijtimoiy pedagog – bu nafaqat o'qituvchi, balki tarbiyachi, psixolog, huquqshunos va sotsiolog hamdir. Uning asosiy vazifasi bolalar va yoshlarning jamiyatga moslashuvini osonlashtirish, ularning huquqlarini himoya qilish va hayotiy muammolarni hal etishda yordam berishdir. Ijtimoiy pedagogning samarali ishlashi uchun davlat, jamiyat va oilalar bilan hamkorlik muhim ahamiyatga ega. Ushbu kasb jamiyat rivojlanishida katta rol o'ynaydi va kelajak avlodni tarbiyalashda muhim ahamiyat kasb etadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR

1. Ismoilova, X. X. (2015). Ijtimoiy pedagogika: nazariya va amaliyot. Toshkent: O'zbekiston Respublikasi Oliy va o'rta maxsus ta'lim vazirligi.

2. Kamilova, T. T. (2018). Pedagogik texnologiyalar: ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati. Toshkent: Fan va texnologiya.
3. Abduqodirov, A. A. (2017). Ijtimoiy pedagogika va uning rivojlanish tendensiyalari. Toshkent: Ma'naviyat.
4. Sharipova, R. M. (2014). Ijtimoiy pedagogning kasbiy faoliyati va uning jamiyatdagi o'ri. O'zbekiston pedagogika jurnali, 2-chi son, 45-49 betlar
5. Tursunov, S. S. (2016). Ijtimoiy pedagogikaning asosiy tamoyillari va metodlari. Toshkent: O'qituvchi
6. Pavlova, I. S. (2019). Pedagogik faoliyatning ijtimoiy aspektlari. Moskva: Pedagogika.